

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Gazeta Częstochowska

Redaktor Zygmunt Trzebiński.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Częstochowa, Aleja II № 38, telefon № 50.

Wydawca Antoni Siennicki.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie IV-ej.

Cena 3 kop.

W teatrze miejscowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

Zmiana programu
DWA RAZY w tygodniu

Program bardzo interesujący, niebawdy do tej pory w Częstochowie. Obrazy doborowe, sensacyjne i artystyczne, otrzymane wprost z fabryk Paryskich, zdjęcia ostatnich nowości. Szczegóły w programach.

Początek w soboty i święta od godz. 3 po poł., a w dnie powszednie od godz. 5 po południu.

Dyrektor B. Zarzecki.

KALODONT
Niezbędny krem do zębów
Utrzymuje zęby biało, czysto i zdrowo.
ZADAĆ WSZĘDZIE.

BAR EXPRES w Hotelu „Victoria“

z dniem dzisiejszym otwarty godzina 7 wieczorem.

Boisko na Wystawie

w Sobotę 28 i Niedzielę 29 Sierpnia o godz. 3 po połud.
po raz pierwszy u nas w kraju odbędzie się

„PIĘCIOBÓJ“

Przyjmą udział zakłady gimnastyczne z Warszawy, Łodzi, Zagłębia, Częstochowy i inne. Bilety wcześniej nabywać można w kantorze filii „Kurjera Warszawskiego“.
CENY MIEJSC: Łoże na 6 osób po 6 i 4 rb. Trybuny 1-szy i 1 rząd po 1 rb. III, IV, V i VI po 75 kop. Wejścia i trybuny boczne po 30 kop.

Lekarz-Dentysta 20
Michał Grejniec
poleca № 1 swego Wydawnictwa
Popularnego p. t.
„Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej“ cena 5 i 10 k.
ządać w księgarniach lub wprost od autora i wydawcy w Częstochowie, I Aleja Nr. 10.
Kupujemy w większych ilościach — znaczne ustępstwo.

DENTYSTA
R. Filipowicz
II-ga Aleja № 24. 709

Hebrajska macierz szkolna.

Syonisci pracują nad założeniem w Galicji „hebrajskiej macierzy szkolnej“. Najpewszem ządaniem i najważniejszym tej nowej instytucji będzie zakładanie w Galicji dobrze funkcjonujących i celowi odpowiadających szkół hebrajskich. — w każdej żydowskiej gminie choćby najmniejszej, szkoła hebrajska istnieje musi.

Initiatorowie wydali z tego powodu odezwę, w której podają przyczyny, jakie skłaniają ich do założenia rzeczonyj „macierzy“. „Posyłamy — mówią autorowie odezwę — nasze dzieci do szkół państwowych, gdzie obcych słuchają dźwięków, gdzie umysł ich obcymi przepelnia się obrazami, gdzie młode ich serca dla obcych napelniają się współczuciem, obcymi zapalają się ideałami — równocześnie zaś tracą wszelki duchowy i uczuciowy związek ze swym narodem... Oddalenie od źródła żydostwa, oddalenie od języka naszych przodków i twórców przeszłości naszej świętej, to prosta droga, wiedząca do zupełnego rozłama z żydostwem, do skonu narodu. Jedyńm środkiem zapobiegawczym być może stanowczy i kategoryczny powrót do żydostwa, zapomocą przeobrażenia i wskrzeszenia żydowskiego systemu wychowawczego, — tylko wyłączenie hebrajski język zdola usunąć widmo rozkładu nad ludem naszym rozpęta. W szkole hebrajskiej odżyć mają dźwięki naszego języka narodowego, w szkole hebrajskiej zdobyć ma młode pokolenie, metodami racjonalnymi i nowoczesnymi wszechstronną znajomość judaizmu,

wzniosłe twory prawodawców, proroków, poetów i myślicieli, nowoczesna szkoła hebrajska wszczepić ma w młodzież naszą miłość do własnego narodu, miłość jego moralności i religii, miłość do sławnej naszej przeszłości... Nowoczesna szkoła hebrajska tygiem ma być, w którym kształcić się będą hartować charaktery naszych dzieci, wyzdejszy zbrojni w odwagę i moc, zdołają wytrwać w żydostwie i współczuć ze swoimi braćmi, po całej kuli ziemskiej rozrzuconymi... Podstawę wychowania stanowić będzie ogród hebrajski dla dzieci obojga płci od 4-go i 5-go roku począwszy. Z ogródkiem tym dla dzieci łączy się, lub właściwie z niego organicznie wyrasta szkoła hebrajska, obliczona na 6 klas (od 6 do 12 roku). Dla absolwentów szkoły istnieć będą kursy wyższe. W ogrodzie dla dzieci (freblówce) zapozna się dziecko żydowskie z elementarnymi pojęciami języka hebrajskiego, ze światem podań, legend i postaci naszej przeszłości. W szkole hebrajskiej dziecko nasze rozszerzy i pogłębi swoje wiadomości z języka i gramatyki hebrajskiej, przyswoi sobie znajomość biblii i proroków, historii żydowskiej i literatury hebrajskiej staro i nowożytniej, pozna dokładnie religję, etykę, przepisy i obrzędy rytualne. Językiem wykładowym ma być, jak to już jest w dotąd istniejących szkołach hebrajskich podług metody berlirowskiej: „ibrith be' ibrith... Celem ostatecznym macierzy jest: wychowanie pokolenia wiernych synów własnego narodu i świadomych obowiązku charakterów, wychowanie całych żydów i szlachetnych ludzi. Jesteśmy głęboko przekonani, że ten tylko ostatek się może w żydostwie, kto je gruntownie poznał, ten tylko miłość żywid może dla swojego narodu, kto cześć i szacunek ma dla jego twórców. Właśnie zapoznać dzieci żydowskie z twórami geniusza żydowskiego, oto cel hebrajskiej szkoły.“

Macierz żydowska, z jej separatystycznymi dążnościami, jest dla nas tembardziej niebezpieczną, że żydzi nie myślą o zakładaniu podobnych instytucji na zachodzie. Ale w Anglii i Francji kwestya żydowska nie istnieje, bo tam się żydzi już prawie zasymilowali, a w krajach niemieckich mimo odrębnych cech uważają się za Niemców, choć antysemityzm bardzo się w Niemczech rozszerzył. U nas tylko nieznaną częścią żydów uważa się za polaków, a masy żydowskie uważają siebie same za element od nas odrębny i to poczucie odrębności jest w nich tak silne, że nie potrzeba go wcale dopiero rozbudzać zapomocą zakładania macierzy. Mimowoli też powstaje przypuszczenie, że syonisci, zakładając macierz, pragną wychować sobie kadry żydowskie do walki z nami, naszczepiając w nich od dziecka nienawiść, jaką zioną ich dzienniki żargonowe.

Rok założenia 1856.

Fabryka Wyrobów Płaterowanych

B-cia HENNEBERG

Zarząd Fabryki i Kantor Warszawa, Wolska 17.

Zastępstwo na Zagłębie, na wyroby dla restauracji, kiubów, bufetów powierzyliśmy:

p. Józefowi Węgierkiewiczowi w Sosnowcu.

451-1-1

Zatwierdzona przez Ministerjum Spraw Wewnętrznych

Lecznica chorób zębów i jamy ustnej

Marjana Puchalskiego

przeniesioną została w III-ga Aleję № 57 wprost kościoła po Marjawitkach.

Leczenie plombowanie zęby sztuczne podług taksy.

Parada 30 kop., wyjęcie zęba 50 kop.

Dyżury nocne od 8 wiecz. do 8 rano, zapłata podwójna. 21

Oko-Perlin Dentysta

Teatralna № 13.

przyjmuje codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 6 po połud. Wprawia zęby sztuczne na zlocie bez podniebienia, oraz przyjmuje niezamierzonych od 9 do 10 rano bezpłatnie. 34

Lekarz Dentysta **Artur Broniatowski**

przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 p.p. I Aleja № 8, pierwsze piętro, dom p. Rygockiej. 92

Choroby zębów i jamy ustnej. Plomby. Zęby sztuczne bez podniebienia na kaukazu i w słocie.

KRUSZYNSKI i PROSOWSKI

Częstochowa, Aleja III-cia „dom własny.“

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Założony w roku 1878

WYKONYWA: RZEZBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE i SZTUKATERJE.

Telefon № 260.

RYDZEWSKI i S-ka

Biurowo Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

POLECAJA: Dynamomaszyny, motory, wszelkie materiały instalacyjne Pasy, pompy wszelkiego rodzaju, rury gazowe i kotłowe.

Oferty na żądanie.

Kramarz wobec dni w Warszawie

P. Karol Kramarz, znany inicjator neosławianizmu, tak pisze w swym organie „Den“ z powodu wizyty czeskiej do Królestwa:

W chwili, gdy reprezentanci dwóch narodów, tej przedniej strazy słowiańszczyzny, podają sobie w Warszawie dłonie, przyrzekającą wzajemną pomoc w dalszej historycznej walce; w chwili, gdy się spełnia akt historycznego znaczenia—wobec którego chwilowa polityka Koła polskiego w Wiedniu jest jedynie nie znaczącym choć niemiłym epizodem—powinno i w Rosji obudzić się poważne zastanowienie.

Idea słowiańska, ściślej mówiąc neosłowiańska, jest i pozostanie ważnym czynnikiem w rozwoju narodów słowiańskich.

My, słowianie zachodni, rozumiemy, że musimy iść ręką w rękę i że musimy zjednoczyć się mimo pewnych życiowych różnic. I sprawa rusyńska wymaga jedynie cierpliwości i czasu, ażeby przy dobrej obustronnej woli przestała być niebezpieczną.

Byłoby więc pracą, dążącą do zniszczenia postawienia Rosji, gdyby Rosja sama wyłączyła się ze słowiańskiej polityki.

Mam głęboką wiarę, że niebawem w Rosji zwycięży na całej linii zdrowy rozum, rozumne spojrzenie słowiańskie, że obudzi się wola spełnienia wielkiej misji Rosji wśród narodów słowiańskich. Chcę też wierzyć, że już obecnie nie zostanie pominięty wniosek p. Piłki, sęczy w kierunku 500 tysięcy Grunwaldu wzięcia udziału całej słowiańszczyzny. My, czeski, dziękujemy sławie, że świadczą nam o tym, że zapałem, choć u boku polaków i rusinów walczą przeciw stryżaczemu naszemu. Ony zabranie czesko-polskie w Warszawie stało się podstawa wielkiego polsko-rosyjsko-czesko-słowiańskiego obcoda różnicy grunwaldzkiej; oby ten obcoda przyczynił się do pogłębienia świadomości słowiańskiej w najszerszych masach ludu. Wszyscy pragniemy tego gorąco, a co pragniemy, stanie się, jeżeli krocząc będziemy po drodze porozumienia, choćby krok za krokiem, ale z ufnością i bez obawy o ostateczny pomysłowy rezultat.

Ze nasi pojechali do Warszawy, że Warszawa przyjęła ich z otwartymi ramionami, że z braterskim uczuciem przytoczyła ich do serca—to wielki rezultat neosławianizmu. Tak czeski, jak polacy, są i chcą być słowianami, głoszą to wobec całego świata otwarcie, bez osterek i obłudy.

To wystarcza! Jeżeli polacy i czeski pozostaną wierni swemu bractwu i słowianstwu, będą, bo muszą być i czuć się słowianami także i ci, którzy dziś się jeszcze bronią tej myśli.

Warszawskie dni mieć będą dla rozwoju neosławianizmu donioslejsze znaczenie, niż to dziś wydawać się może na pierwszy rzut oka. Tym zaś z pomiędzy polaków, którzy się tą sprawą z tak wielkim zrozumieniem doniosłości jej dla przyszłości słowiańszczyzny zajęli i właściciury nadali jej kierunek, należy się gorąco i serdeczny dank ze strony tych wszystkich, którzy pragną, by słowiańszczyzna miała wielką w przyszłości rolę.

Emigracja do Argentyny.

Według sprawozdań urzędowych z r. 1908 — ilość emigrantów przybyłych do Argentyny wynosiła 255710, czyli 46607 osób więcej, niż w rokueszłym. Najwięcej emigrantów, jak zawsze dostarczały Hiszpania i Włochy. — Co do innych narodowości — to ilość Niemców, Anglików, Szwajcarów, Szwedów, Holendrów i Duńczyków — kolwiek się powiększyła (14 proc.) — natomiast ubyło Rosjan i Austro-węgrów (około 16 proc.).

Znamiennym jest przyrost robotników zajętych przy budowlach. W roku 1907 przyjechało do Argentyny murarzy, cieśli, stolarzy, kowali, kamieniarzy i tym podobnych robotników budowlanych 8258, w roku zaś 1908 takichże robotników 9359 i wszyscy znaleźli natychmiast zajęcie. Jest to dowodem ożywienia się ruchu budowlanego, o czym w swoim czasie donosiły publiczne komunikaty Krak. Towarzystwa opieki nad wychodźcami „Opatrność“.

Więcej jak zwykle przybyło robotników dziennych, bądź to nabycia ziemi na kolonje, bądź dla pracy przy gospodarstwach, a głównie przy żniwach. Robotników przybyło w 1907 roku 60213, w 1908 zaś 44840. W roku 1908 przybyło robotników 76898, w 1907 zaś 53398, a więc w r. 1908 przybyło do Argentyny robotników łącznie z wyrobkami więcej o 22425, aniżeli w r. 1907. Emigrantów miesięczki, czyli takich, którzy czasowo lub na stałe pozostali w stolicy Buenos Aires, przybyło w 1908 r. 139641, podczas gdy 116069 wychodźców udało się na prowincję. W tej liczbie było 76898 robotników.

Ogólna ilość kobiet przybyłych do Argentyny powiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim z 57185, na 70595. Według zawodów: szwaczek, modniarek, praczek było więcej niemi mniej, natomiast znacznie więcej kucharek, służących, osób do domu itd.

Od roku 1857 do końca grudnia r. 1908, czyli przez przeszło 51 lat — przybyło do Argentyny razem 4259980 emigrantów, z tego powróciło do Barypo 1690783, pozostało przeto na miejscu przybytym 2569197, a ponieważ Argentyna liczy obecnie 5 milionów mieszkańców, przeto twierdzić można, że polowe ludności kraju stanowią emigranci europejscy, przybyli do Argentyny w ostatnich 50 latach. W zadany państwie na świecie ilość emigrantów w stosunku do stałej ludności nie jest tak obfitym, jak w Argentynie.

WYROK

sądu polubownego.

We wczorajszym artykule, omawiającym cenne strony stosunków dziennikarskich na prowincji wspomnieliśmy, mimochodem wreszcie o kompromitujących za targach, jakie zaszły w łonie wydawnictwa „Kurjera Zagłębia“. Nie bawiliśmy się i nie chcemy się bawić w rozmyślanie tych, włączających głośno dziennikarski skandal. Pewną pociechą w całej tej sprawie jest to, iż strony powołane zdecydowały się ostatecznie na sąd polubowny, wyrok którego podajemy niżej w dostownym brzmieniu.

Jak dowiadujemy się, już z prywatnych źródeł, na stanowisko kierownika „Kurjera Zagłębia“ powołany będzie ponownie p. Jan Zamarajew (syn), który, nie wątpimy, nauczony boleśnie doświadczeniem jak ostrożnym być trzeba przy doborze współpracowników potrafi zorganizować sztab redakcyjny w ten sposób, aby „Kurjer Zagłębia“ stanął na tej wysokości dziennika, na jakiej go widzieć wszyscy pragniemy.

Tysiąc dziewięćset dziewięć roku, sierpnia 11 (24), my niżej podpisani, Leon, syn Szymona, Rudowski, Ludomir syn Stanisława, Cieśliński i Lucjan, syn Karola, Kreczmar, sędziowie sądu polubownego wybrani przez Antoniego Kłossowskiego i Konstantego Modzelewskiego zapisem reżentatym, sporządzonym w kancelarii reżenta Rajkowskiego w Sosnowcu 11 (24) sierpnia 1909 r. za № 2495, zbrali się dnia dzisiejszego w redakcji „Kurjera Zagłębia“ w m. Sosnowcu przy ul. Iwan-grodzkiej № 1. W celu rozstrzygnięcia sporu, powstałego pomiędzy współwłaścicielami Kłossowskim i Modzelewskim, co do likwidacji spółki prowadzenia wydawnictwa „Kurjer Zagłębia“.

Przy rozpatrywaniu sprawy okazało się co następuje: pomiędzy współwłaścicielami wydawnictwa „Kurjer Zagłębia“ powstają ciągle nieporozumienia co do rozporządzeń wewnętrznych, polegające na niewypełnianiu zawartej pomiędzy wspólnikami ustnej umowy, aby wszelkiego rodzaju sprawy, dotyczące się wydawnictwa były rozstrzygane przez obydwu współwłaścicieli.

Po wysłuchaniu stron i przyjmując ich objaśnienia na uwagę, a również powodując się 1387—1389 art. Proc. Cyw., my, z cystem sumieniem, postanowiliśmy:

1) Wydawnictwo „Kurjer Zagłębia“, z aktywami i pasywnymi, oraz kontrakt dzierżawy z drukarnią Udziałową przechodzi na własność Antoniego Kłossowskiego, który obowiązany jest w ciągu sześciu miesięcy od dnia dzisiejszego, w ratach nie mniejszych jak pięćset (500) rubli miesięcznie wypłacić Konstantemu Modzelewskiemu trzy tysiące (3,000) rubli, jako wartość polowy wydawnictwa z procentem prawnym sześć (6) od sta w stosunku rocznym.

2) P. Kłossowski obowiązany w ciągu miesiąca zwrócić p. Modzelewskiemu sumy, wpłacone przez tego ostatniego, jako zwrotne pożyczki do kasy wydawnictwa ponad udział trzy tysiące (3,000) rb.

3) P. Kłossowski obowiązany jest przez przeciąg trzech miesięcy od dnia dzisiejszego wypłacić p. Modzelewskiemu po rb. sto (100) miesięcznie bez procentu tytułem odszkodowania.

4) P. Modzelewski obowiązany jest oddać natychmiast wszelkie książki handlowe, materiały, inwentarz, cały majątek ruchomy i nieruchomy, znajdujący się w posiadaniu wydawnictwa w dniu dzisiejszym.

5) Obowiązany w ciągu miesiąca podpisać pismo w charakterze wydawcy, praw jednako, jak również zobowiązań i odpowiedzialności prawnej na siebie z tego tytułu nie przyjmując i posiadać nie będzie i jednocześnie obowiązany jest na pierwsze żądanie podpisać podanie o przepisanie koncesji na imię osoby wskazanej przez p. Kłossowskiego.

Podpisali:
Leon Rudowski,
L. Kreczmar,
L. Cieśliński

Wyrok niniejszy został nam przeczytany.

Podpisali:
K. Modzelewski,
A. Kłossowski.

Z oryginałem zgodne.

WYSTAWA przemysłu i rolnictwa.

—(0)—

Wycieczki.

Wycieczka „Przyszłości“. W d. 18 września r. b. Tow. „Przyszłość“ organizuje zbiorową wycieczkę na wystawę. Zapisy na powyższą wycieczkę odbywają się codziennie w kancelarii Tow. od godz. 6 do 8 wieczorem do 12 września włącznie.

W. T. C. Warszawskie Towarzystwo Ogólnego Urzędu w niedzielę dnia 29 sierpnia wycieczkę 40 i kilku członków na Wystawę. Wycieczka przybędzie podążaniem do Kłonic, gdzie będzie spotkana przez delegatów konsulatu czesko-słowiańskiego i skąd wszyscy razem przejadą do Częstochowy na rowerach przez Skrzydlów i Mstów. Delegaci wyjadą na to spotkanie z Częstochowy w niedzielę rano o godz. 5 m. 25.

Zjazdy.

Zjazd higieniczny. W dniach 19 i 20 września odbędzie się zjazd Tow. higienicznego, łącznie ze wszystkimi jego oddziałami.

Narady podczas Zjazdu obejmą sprawy następujące: 1) O warunkach higienicznych chaty wiejskiej, 2) o ubezpieczeniach ludności pracującej na przykład choroby, 3) o zaopatrzeniu w modę i utrzymaniu w czystości małych miast, osad i wsi. Kto z członków Zjazdu będzie wygłosił referat na jeden z trzech podanych tematów, winien się zgłosić, jak można najprędzej, do kancelarii Towarzystwa, Krakowskie Przedmieście 66.

Zjazd owocoznawców. W dniu 23, 24 i 5 września r. b. Tow. ogrodnicze warszawskie urządzą na wystawie IV zjazd owocoznawców w połączeniu z wystawą owoców, która trwać będzie od dn. 22 do 26 września włącznie.

Ponieważ od należytego obsłania wystawy owocami, oraz od licznego udziału owocoznawców zależy powodzenie obrad na liczących wyceprzających referatów, T. O. W. zwraca się niniejszym do wszystkich ogrodników oraz właścicieli sadów, którym leży na sercu rozwój ogrodnictwa krajowego, o wzięcie udziału w wystawie i zjeździe. Chodzi tu zarówno dobrze o pożytek ogólny, jak i o korzyść osobistą każdego właściciela drzew owocowych lub miłośnika owoców.

Programy zjazdu i wystawy, oraz odnośne deklaracje wysyła na żądanie sekcja ogrodnicza wystawy lub kancelaria T. O. W. w Warszawie, (Bagatela 3).

Jedyna na Króles. Polskie i Cesarstwo fabryka farb artystycznych pod firmą „Arcus“, wykonała w zarys wazą i kabinę w pawilonie głównym. Fabryka ta na wskroś polska, której właścicielem są dr. W. Gaszaryński, Eugenja Horn oraz W. Oskierka, urządzona jest pod kierownictwem inżyniera specjalisty p. Półtoraka.

Artystyczne urządzenie kabiny zwraca powszechną uwagę gustownym wnętrzem, oraz umiejętnie dobranej kompletami farb, fiksatywów i werniksów, które doborczą swą w niezm

nie ustępują tego rodzaju zagranicznym wyrobom.

Biuro mieszkańciew przed stacją dr. żel. W. W. uprasza osoby, które zadeklarowały swe mieszkania dla wynajmu gościom wystawowym o każdorazowym zawiadomieniu biura o wyjeździe gościa, przymem uprzedza, że o ile formalność ta nie będzie przestrzegana, reflektant będzie wykreślony z listy.

Tow. Akc. Zakładów Mechanicznych Borman, Szwede i t. p. w Warszawie wystawiało swoje ekspozycje poza konkursem, dlatego więc nie podlegało ocenie sędziów.

W dniu dzisiejszym właściciel Wincenty Stec złożył w zagrodzie właścicielskiej na Wystawie bochenek chleba wagi funtów 30, który przytłoczył ze sobą z sandomierskiego ze sędziów i prosi aby po paru dniach chleb ten rozdać biednym.

W uzupełnieniu wczorajszej wzmianki pod tytułem „Przytomni strażak“ zaznaczamy, że był nim p. Odon Milewski, członek IV oddziału miejscowej straży ochotniczej.

Wynik sądu w grupie V obejmującej przemysł metalowy

był następujący:

Dyplom uznania:

B. C. Lapienscy, za zasługi położone dla rozwoju w kraju przemysłu artystycznego brzozywego; pracowników przedstawionych przez tę firmę a mianowicie: Jana Leskiego, Augusta Nieskiego, Stanisława Wasilewskiego nagrodzono listem pochwalnym.

Medale srebne wielkie.

R. Szymanski, Warszawa, za artystyczne wyroby szluszarskie, dla pracownikowie zaś: Wesolowski Józefa i Zajątkowskiego Szczepana, listy pochwalne.

Metallurgia, Ch. A. Graux i S-ka, Częstochowa, za wyrob naczyn żelaznych emalowanych, maszynek do mięsa, oraz zarządzenie fabryki, które zwiastowało gremjum sędziów w dniu 26-go b. m.

M. Henig i S-ka, Częstochowa, za fabrykację igieł i części metalowych do parasol. Fabrykę igieł, również gremjum sędziów zawiadziło w dniu 26 b. m.

Makowski i Rauer, Warszawa, za kwiaty metalowe.

Akc. Tow. wyrobów metalowych A. Waszycki i S-ka, Warszawa, za wyrob łózek metalowych.

Medale srebne wielkie.

Władysław Henig, Łódź za lampy, zyrandole itp.

Warszawskie Towarzystwo wyrobów obywatelnych i cynkowych, za fabrykację rur, łosonów itp.

C. Chranowski, Kaczy Dół, za fabrykację tkanin metalowych.

K. Wasilewski, za wyrob krajowych stalówek.

A. B. Schiffers i S-ka, Warszawa, za wyroby platerowane.

Warszawska Cynkownia za blachę żelazną i cynkową.

Medale srebne male.

Muszyński i S-ka, Sosnowiec, za roboty żelazne artystyczne dla współpracowników zaś: Kazimierza Tymoska list pochwalny, dla Górawskiego, Mrozińskiego, Buchnińskiego i Gawryśa słowa zachęty.

Henryk Jarda, Warszawa, za starannie wykonane kasy ogniotworne. Hawliczek, Warszawa, za galanterię metalową.

Golański, Warszawa, za staranne roboty blacharskie.

Medale brzozyowe duze.

I. Wasilewski, Warszawa, za starannie wykonane medale z wystawy, jako zachęta do dalszego rozwoju.

B. C. Nowakowski, Warszawa, za nader pracowite wykończenie wyrobów galanterijnych brzozywych.

Blachowicz, Warszawa, za wagi aptekarskie.

I. Weinberg, Częstochowa, za galanterię metalową.

Władysław Ryk, Warszawa, za staranną robotę blacharską.

Mozawski, Warszawa, za odlew metalowe figur.

Haber i Hoeherman, za galanterię metalową.

Sztuka.

Repertuar na dzień dzisiejszy zapowiada:
Sobotą—„W noc lipcową”.

TELEGRAMY.

(Agencji Petersburskiej i własne.)

Cholera.

Petersburg 27. W ciągu doby ubiegłej zapadło na cholera 20 osób, zmarło 11, pozostaje w szpitalach choleerycznych 325.

Rottterdam 27. Zencotawo jeszcze kilka podejrzanych zachorowań. Między innymi zachorowało wśród podejrzanych objawów, kilku ludzi z zągotki statku, na którym zmarło wczoraj dziecko na cholera azjatycka.

Sytuacja w Marokko.

Melilla 17. Wystąpienie zaczepne wojsk hiszpańskich nie napotkalo nigdzie wyraźnego oporu. Jednakże w nocy slychało było w oddali salky kabinowe i wyszły działawa.

Wybuch.

Mansfeld 27. W tutejszej fabryce naboł nastąpił straszliwy wybuch. 2-eh ludzi zabitych, 15 ciężko rannych i 3 leży.

Trzęsienie ziemi.

Siena, 25. W nocy, o godz. 1 m. 29, odczuło silne trzęsienie ziemi, po którym nastąpiło drgnię, również silne wstrząsanie. Ludność wybiegła na pole. Nie było żadnych nieszczęśliwych wypadków. W Buencoveito (jedna osoba zabita, kilka rannych). W Montebani kilka domów uszkodzonych. W Lorenzo Merse kilka domów zapadło się, kilka osób rannych. Również w innych miejscowości prowincji nadechodzą podobne wiadomości.

Siena, 25. Według późniejszej depeszy trzęsienie w Buencoveito wywrzadło znaczne szkody. W Lorenzo Merse prawie wszystkie domy zapadły się lub zostały ciężko uszkodzone, wiele osób odniosło rany. Wstrząsanie odczuło też w miejscowości kuracyjnej, Chianciano, we Florencji, w Arezzo, w Lucce, w Pizie, Liwornie i Grosseto. Ogniskiem trzęsienia jest Siena.

Podwójne samobójstwo.

Kopenhaga 27. Dzisiaj w hotelu „National” odebrała sobie życie wystrzałami z rewolweru mioda para małżeńka. Jak się okazało ze znalezionych papierów, był to redaktor gazety „Wieorgnetter”(?) z Wyborgu (Finlandja) Ostrem z małżonką. Powód opaczliwego kroku niewiadomy.

Mowa ks. Ito.

Londyn 27. Ks. Ito w mowie wypowiedzianej w Tukuzimie, zwrócił uwagę na możliwość wprowadzenia w Chinach parlamentarnego ustroju, co w normalnych warunkach przedstawiałoby groźbę dla całego świata. Jednakże warunki terytorjalne i sprawy konserywatym Chin, odwołuje tą sprawę, wedlug zmieniania ks. Ito, na długi przeciąg czasu.

Upały.

Wozniesińsk (Okręg Kubański) 27. Od dwóch miesięcy panują tu straszliwe niebywale upały, przy silnym wietrze wschodnim. Plony jare — zniszczone, pastwiaka wypalona, dla bydła stawiają w polu poidea.

Zeppelin II.

Frürirshawen 27. Dzisiaj rano balon ze sterem hr. Zeppelina, wzniósł się w powietrze i poszybował w kierunku Ravensburga.

Zapasy samolotów.

Bethune 27. Pomimo deszczu Latamne wzniósł się w powietrze. Przeleciawszy 154 kil. 375 met w przeciągu 2 g. 18 m. zmuszony był opuścić się na ziemię z powodu wyczerpania zapasu benzyny. Tym wiałem Latamne pobit wszystkie dotychczasowe rekordy szybkości i długości.

OFIARY.

Na biedną J. Szymańską Olewinyey rubli 5.

Podziękowanie.

Wszystkim tym którzy w ciężkim naszym smutku z powodu zgonu b. p. Henryka Zarskiego okazali nam tyle współczucia, a w szczególności W. Ito i W. Ito. Słucham za wzruszające słowa podziękowań, które przesyłali nam, składając serdeczne podziękowanie w nieutulonym żalu pogrzebnym. Zgora, synowie, Olejek i Rodzina. Czestochowa 24 sierpnia 1909 r.

Wynik sędziów w grupie Instrumentów muzycznych gr. V. lit. C.

Komplet sędziów w osobach pp. Józefa Grzybowski, muzyka z Czestochowy, Adolfa Homana organisty z Warszawy, Wacława Fasa, Józefa Kszanopla, ks. Powanowski, Antoniego Szymanski na posiedzeniach w dniu 25 i 26-go sierpnia odbytych, przysłał następujące nagrody: Dominik Biernacki z Dabrzyna nad Wisłą, za organy o 11 głosach i 10 rejestrach, z dwoma klawiaturami, pedałem stopkowym—pneumatyczny, medal srebrny duży.

Arnold Fibiger z Kalisza, za fortepian salonowy duży systemu amerykańskiego potwierdzenie medalu złotego.

Adam Owczarski z Warszawy, za dwa pianina machonowe w stylu modern, systemu amerykańskiego, medal srebrny.

„Ierniewicz i Zwoliński z Pastelinka pod Warszawą, za dzwoony po raz pierwszy u nas w kraju harmonijnie dostrójone ze względu na ich gęstość dźwięku i dokładną ornamentykę, medal złoty.

Aleksander Glier z Warszawy, za komplet instrumentów odznaczających się dokładnym wykonaniem i czystością finów, medal złoty.

Stefan Malko z Czestochowy (fabryka instrumentów dętych za wystawienie kompletu i starania w udokonaeniu mechanicznym, medal srebrny.

W. F. Czerwiński z Kijowa, za świetny komplet instrumentów dętych 14 pułku huzarów — potwierdzenie medalu złotego.

Fr. Borówka z Warszawy, za okazy instrumentów smyczkowych, ręczne roboty, wytwornie odrobionych o pełnym tonie, medal brązowy.

Niemczyk ze Lwowa, nie kwalifikuje się do sądenia jako firma zagraniczna.

Wyniki sędziów grupy XV.

(dział pszczytelniczy)

Jury rozpatrzywszy w tym dziale ekspozycję eksponatów w tym dziale naznaczyli następujące nagrody:

W dziale wystawy Kola ziemianek: a) Kółko „Dziankówek”, medal brązowy wielki za miody.

b) Kółko „Pizjsma”, medal brązowy mały.

c) K. Ruszkowski list pochwalny za miody pitne.

d) Lejcan Gładych za prasę do wosku list pochwalny.

p. Gomuliszewski z dominiem Ostrowy, za dobór roślin miarodajnych, miody pitne, list pochwalny.

Andrzej Kopeć z Czarnocina za ul słoniany nowy i prasę do wyrobu takich ulów 25 rb.

Władysław Kuta samouczek, za dobre zrobiony ul Lewickiego 10 rb. Stanisław Brzosko z Pszczelina i Aleksander Nowiński ze Skarżyna podziękowanie za przedstawienie ulów nadstarzkowych swego pomysłu.

Dlaczego?..

Dlaczego na placu wystawy nie są umieszczone cysterny z czystą wodą do picia?

Zal brał patrzeć wczoraj na te rzese włóscian, którzy czerpali wodę dłońmi ze studzienki hydrantowych by ugasić pragnienie.

Dlaczego włóscianie nie są wypuszczani z wystawy przez te same bramy, przez które zostali na wystawę wprowadzeni?

Wczoraj, nieorientujące się w sytuacji tłumy błakaly się do późnego wieczora po wystawie, nie mogąc znaleźć drogi do swych domów.

Kronika.

Ruch paticzny.

Trzecia i ostatnia z warszawskich kompanij wyruszy w przyszły poniedziałek do Czestochowy na odpust Narodzenia Najświętszej Marij Panny.

Przesyłki pocztowe.

Główny zarząd poczt i telegrafu zawiadomil tutejsze biura pocztowo-telegraficzne, że posyłki małej wagi i zwykłe, wysyłane przez Niemcy do miejscowości poza europejskich, winny być opakowane bardzo starannie i nie

mogą być wysyłane w pudełkach, zrobionych z cienkich deseczek.

Zatwierdzenie wyroku śmierci.

Wyrok w sprawie pamiętnego u nas napadu bandyckiego na sklep Freunda, uzyskał wczoraj konfirmację warszawskiego generał-gubernatora.

Wyrok śmierci na Edwarda Stabla został zatwierdzony.

Dwom innym uczestnikom tegoż napadu, Mirosławowi Koszińskiemu i Władysławowi Nowakowi, karę śmierci zamieniono na bezterminowe roboty ciężkie.

Żydzi w szkołach.

Departament oświaty przy ministerjum handlu rozesał okólnik do dyrektorów szkół średnich handlowych, że w wyjątkowych razach mogą się starać o pozwolenie na przyjęcie do szkół po nad normę żydów, którzy zdali egzamin konkursowy.

Rada ministerjum oświaty rozważyła w tych dniach prosby 400 żydów o przyjęcie ich do uniwersytetu i postanowiła odrzucić wszystkie prosby.

Odczyty rolnicze.

Na urządzenie odczytów rolniczych przez różne instytucje i towarzystwa, główny zarząd rolnictwa wyjechał na r. b. zasiłek ze skarbu państwa w sumie rb. 29,800.

Dotychczas o zasiłki z powyższego funduszu zwróciły się 3 Towarzystwa rolnicze, a mianowicie: północne Tow., pszczytelnicza i centralne Tow. rolnicze w Królestwie Polskiem; to ostatnie na urządzenie stałych kursów rolniczych w gub. warszawskiej, płockiej suwalskiej, siedleckiej i lubelskiej. Na rok przyszły główny zarząd rolnictwa na urządzenie odczytów rolniczych żąda o wiało większego kredytu.

Kasy oszczędnościowe państwowe.

W maju b. r. funkcjonowało 6338 kas oszczędnościowych państwowych. Liczba książeczek oszczędnościowych w końcu maja doszła do 6 641,226. Suma wkładów z końcem miesiąca sprawozdawczego wynosiła 1,205 milionów rubli.

Licytacje.

Dyrekcja Szczęgółowa Towarzystwa Kred. Ziemiak. w Piotrkowie podaje do wiadomości, że na zasadzie art. 221 Ustawy Towarzystwa Najwyższej przedłożonej w dniu (9) 21 czerwca 1888 r., oraz upoważnienia Dyrekcyj. Głównej, dobra poniżej wymienione z należącymi do nich przyległościami, i należościami z guberni Piotrkowskiej wystawione zostają za zaległości Towarzystwa po termin licytacji obrachowanej, na sprzedaż przymusową pierwszą, odbyć się mającą w mieście Piotrkowie w gmachu Sądu Okręgowego.

— Dobra Lubojna, z powiatu czestochowskiego. Zaległość należności Tow. rubli 1,657, wadium rubli 2,500. Licytacja odbyć się ma w dniu (11) 24 lutego 1910 roku, przed Notariuszem Kubińskim i zaczyna się od sumy rubli 37,917. Nieumorzony dług Towarzystwa wynosi 15,349 rubli 70 kopiejek.

Aresztowania.

W ciągu doby ubiegłej aresztowano w mieście dla sprawdzenia osobistości: Oleg Chazan, Jana Rajsiak, Feliks Kraja, Antoniego Stempia, Józefa Majewskiego, Franciszka Mizerę i Andrzeja Sucheckiego.

Za włóczęgostwo — Saula Rozentala oraz za niewypelnianie obowiązków stróża Szymona Pałkę.

Piśmiennictwo.

„S w i a t”.

Przyjęciu Czechów w Warszawie poświęcono dużą część ostatniego (24) numeru „Swiata”. Rzecz bogato i żywo ilustrowana a uzupełniona kilku artykułami, jak między innymi Nowaczyńskiego i Szankiewicza o rozwoju kulturalnym Czechów, o ich literaturze, sztuce itd. oraz osobowemi zdjęciami z pobytu czechów w Krakowie. Dalej ciąg wystawy czestochowskiej daje Koszińkiewicz, o Mazurkach pisze wyczerpująco artykuł Jan Krzywdza, ciekawe wiadomości o Galicji podaje J. Ł. i t. d. Barwy i urozmaicony numer zdobyło przeszło 50 ilustracyj ze wszystkich stron świata.

Medale brązowe małe.
M. Wejnreb, Sosnowice, za obicia metalowe emalowane.
Zbikowski, Warszawa, za odlewy metalowe.
Ziętkiewicz, Czestochowa, za wyroby z białego metalu.
U. Ciużyński, za krajowy wyrób zabawek.
Wechsler, Czestochowa, za krajowy wyrób zabawek.
U. Fiksu, Czestochowa, za wyroby metalowe.
Concordia, Czestochowa, za wyroby żyzek i wideley z aluminium.
Fr. Skoczeń, Czestochowa, za wyrób lańcuchów.
J. Sawicki, Warszawa, za wyroby slnsarskie.

List pochwalny osobisty:
Bolesław Markiewicz za pomysł zamku.
Jury powyższe tworzyli sędziowie: pp. Aleksander Ginsberg, Edward Geisler, Władysław Łatkiewicz, Józef Mirowski, Bronisław Petsch, Włodzimierz Rudziński i Stefan Brun.

Wynik sądów w grupie ogrodniczej w dziale kwiatów i roślin ozdobnych.

Skład sędziów: pp. Jankowski, Malowski, Malecki starszy ogrodnik miasta Krakowa, J. Gebetner, L. Danielewicz, L. Kołaczewski, S. Skawiński.

Dyplomy uznania:

Franciszek Szator za wykonanie ogólnego planu — a Panu S. Skawińskiemu za współdziałanie w czynnym wykonaniu planu wystawy podziękowanie komitetu wystawy i rb. 100. Pomocnikowi p. Skawińskiego, p. Kucharzskiemu wydano rb. 20.

Szkółki podażnicze hr. Zamoyckiego za starane hodowle, drzew ozdobnych.

Medale złote:

S. Jastrzębski w Czestochowie, za kobierzec kwiatowy i roboty.
F. Wizner z Łodzi za wielką kolekcję róż.

Medalo wielkie srebrne:

Dominiem Kruszyna ks. St. Labomirskiego, za kobierzec kwiatowy.
W. Kozłowski z Łodzi za dwa kobierce kwiatowe.

Medale brązowe:
W. Penconek z kopalni „Saturn”, za kobierzec kwiatowy.
P. Lipiński, Strzałków g. Kielecka, dziczki róż, w większej ilości hodowane.

Listy pochwalne:

Lipiński za róże pienne.

Listy uznania oraz 25 rb. gotówką.

Ogrodnikowi z dominiem „Kruszyna” p. J. Kwiatkowskiemu.
Głównemu ogrodnikowi firmy B-cia Hoser p. Materskiemu.
Ogrodnikowi farmy ogrodniczej p. W. Cyranowiczowi.

Zetony za pozytywne prace:

Ogrodnikom szkółek Podzameckich p. J. Zisperowi, S. Tokarzewi, J. Wilańskiemu.

Występującej poza konkursem firmie B-cia Hoser szczególne podziękowanie komitetu sędziów komitetu wystawy, za wspaniałe wystawione i bardzo piękne drzewa i krzewy ozdobne.

Wynik ekspertyzy sędziów grupy V. lit. B.

Objętością zagrody, w składzie pp. W. Babczyński, P. Drozowski, W. Graben, R. Woronicki i przysłał do wniosku za: 1) „Magneta” żyrzeli (zegar elektryczny, zasługują na uwagę, jako konstrukcji ulepszonej. Wyrób zagracijski nie podlega nagrodzeniu; 2) Dawidson, Kalisz, zegary nie są wykonywane w kraju lecz sprowadzone w częściach, ze zasługują na nagrodę; 3) Jakób Szyff, Warszawa (jak poprzedni) 4) Ludwik Heisz, Praga Czeska, wykończenie starannie zasługują na rozpoznanie u nas w kraju. Przedstawiciel J. Poderski z Warszawy. Taber Watch (okazów nie było).

Objętością zagrody, w składzie pp. W. Babczyński, P. Drozowski, W. Graben, R. Woronicki i przysłał do wniosku za: 1) „Magneta” żyrzeli (zegar elektryczny, zasługują na uwagę, jako konstrukcji ulepszonej. Wyrób zagracijski nie podlega nagrodzeniu; 2) Dawidson, Kalisz, zegary nie są wykonywane w kraju lecz sprowadzone w częściach, ze zasługują na nagrodę; 3) Jakób Szyff, Warszawa (jak poprzedni) 4) Ludwik Heisz, Praga Czeska, wykończenie starannie zasługują na rozpoznanie u nas w kraju. Przedstawiciel J. Poderski z Warszawy. Taber Watch (okazów nie było).

Objętością zagrody, w składzie pp. W. Babczyński, P. Drozowski, W. Graben, R. Woronicki i przysłał do wniosku za: 1) „Magneta” żyrzeli (zegar elektryczny, zasługują na uwagę, jako konstrukcji ulepszonej. Wyrób zagracijski nie podlega nagrodzeniu; 2) Dawidson, Kalisz, zegary nie są wykonywane w kraju lecz sprowadzone w częściach, ze zasługują na nagrodę; 3) Jakób Szyff, Warszawa (jak poprzedni) 4) Ludwik Heisz, Praga Czeska, wykończenie starannie zasługują na rozpoznanie u nas w kraju. Przedstawiciel J. Poderski z Warszawy. Taber Watch (okazów nie było).

Objętością zagrody, w składzie pp. W. Babczyński, P. Drozowski, W. Graben, R. Woronicki i przysłał do wniosku za: 1) „Magneta” żyrzeli (zegar elektryczny, zasługują na uwagę, jako konstrukcji ulepszonej. Wyrób zagracijski nie podlega nagrodzeniu; 2) Dawidson, Kalisz, zegary nie są wykonywane w kraju lecz sprowadzone w częściach, ze zasługują na nagrodę; 3) Jakób Szyff, Warszawa (jak poprzedni) 4) Ludwik Heisz, Praga Czeska, wykończenie starannie zasługują na rozpoznanie u nas w kraju. Przedstawiciel J. Poderski z Warszawy. Taber Watch (okazów nie było).

Objętością zagrody, w składzie pp. W. Babczyński, P. Drozowski, W. Graben, R. Woronicki i przysłał do wniosku za: 1) „Magneta” żyrzeli (zegar elektryczny, zasługują na uwagę, jako konstrukcji ulepszonej. Wyrób zagracijski nie podlega nagrodzeniu; 2) Dawidson, Kalisz, zegary nie są wykonywane w kraju lecz sprowadzone w częściach, ze zasługują na nagrodę; 3) Jakób Szyff, Warszawa (jak poprzedni) 4) Ludwik Heisz, Praga Czeska, wykończenie starannie zasługują na rozpoznanie u nas w kraju. Przedstawiciel J. Poderski z Warszawy. Taber Watch (okazów nie było).

Objętością zagrody, w składzie pp. W. Babczyński, P. Drozowski, W. Graben, R. Woronicki i przysłał do wniosku za: 1) „Magneta” żyrzeli (zegar elektryczny, zasługują na uwagę, jako konstrukcji ulepszonej. Wyrób zagracijski nie podlega nagrodzeniu; 2) Dawidson, Kalisz, zegary nie są wykonywane w kraju lecz sprowadzone w częściach, ze zasługują na nagrodę; 3) Jakób Szyff, Warszawa (jak poprzedni) 4) Ludwik Heisz, Praga Czeska, wykończenie starannie zasługują na rozpoznanie u nas w kraju. Przedstawiciel J. Poderski z Warszawy. Taber Watch (okazów nie było).

Objętością zagrody, w składzie pp. W. Babczyński, P. Drozowski, W. Graben, R. Woronicki i przysłał do wniosku za: 1) „Magneta” żyrzeli (zegar elektryczny, zasługują na uwagę, jako konstrukcji ulepszonej. Wyrób zagracijski nie podlega nagrodzeniu; 2) Dawidson, Kalisz, zegary nie są wykonywane w kraju lecz sprowadzone w częściach, ze zasługują na nagrodę; 3) Jakób Szyff, Warszawa (jak poprzedni) 4) Ludwik Heisz, Praga Czeska, wykończenie starannie zasługują na rozpoznanie u nas w kraju. Przedstawiciel J. Poderski z Warszawy. Taber Watch (okazów nie było).

Objętością zagrody, w składzie pp. W. Babczyński, P. Drozowski, W. Graben, R. Woronicki i przysłał do wniosku za: 1) „Magneta” żyrzeli (zegar elektryczny, zasługują na uwagę, jako konstrukcji ulepszonej. Wyrób zagracijski nie podlega nagrodzeniu; 2) Dawidson, Kalisz, zegary nie są wykonywane w kraju lecz sprowadzone w częściach, ze zasługują na nagrodę; 3) Jakób Szyff, Warszawa (jak poprzedni) 4) Ludwik Heisz, Praga Czeska, wykończenie starannie zasługują na rozpoznanie u nas w kraju. Przedstawiciel J. Poderski z Warszawy. Taber Watch (okazów nie było).

Objętością zagrody, w składzie pp. W. Babczyński, P. Drozowski, W. Graben, R. Woronicki i przysłał do wniosku za: 1) „Magneta” żyrzeli (zegar elektryczny, zasługują na uwagę, jako konstrukcji ulepszonej. Wyrób zagracijski nie podlega nagrodzeniu; 2) Dawidson, Kalisz, zegary nie są wykonywane w kraju lecz sprowadzone w częściach, ze zasługują na nagrodę; 3) Jakób Szyff, Warszawa (jak poprzedni) 4) Ludwik Heisz, Praga Czeska, wykończenie starannie zasługują na rozpoznanie u nas w kraju. Przedstawiciel J. Poderski z Warszawy. Taber Watch (okazów nie było).

Objętością zagrody, w składzie pp. W. Babczyński, P. Drozowski, W. Graben, R. Woronicki i przysłał do wniosku za: 1) „Magneta” żyrzeli (zegar elektryczny, zasługują na uwagę, jako konstrukcji ulepszonej. Wyrób zagracijski nie podlega nagrodzeniu; 2) Dawidson, Kalisz, zegary nie są wykonywane w kraju lecz sprowadzone w częściach, ze zasługują na nagrodę; 3) Jakób Szyff, Warszawa (jak poprzedni) 4) Ludwik Heisz, Praga Czeska, wykończenie starannie zasługują na rozpoznanie u nas w kraju. Przedstawiciel J. Poderski z Warszawy. Taber Watch (okazów nie było).

Objętością zagrody, w składzie pp. W. Babczyński, P. Drozowski, W. Graben, R. Woronicki i przysłał do wniosku za: 1) „Magneta” żyrzeli (zegar elektryczny, zasługują na uwagę, jako konstrukcji ulepszonej. Wyrób zagracijski nie podlega nagrodzeniu; 2) Dawidson, Kalisz, zegary nie są wykonywane w kraju lecz sprowadzone w częściach, ze zasługują na nagrodę; 3) Jakób Szyff, Warszawa (jak poprzedni) 4) Ludwik Heisz, Praga Czeska, wykończenie starannie zasługują na rozpoznanie u nas w kraju. Przedstawiciel J. Poderski z Warszawy. Taber Watch (okazów nie było).

ROZMAITOŚCI.

— 200.000 idyotów.

Badacz i uczyony angielski, dr. Savage, na zgrupowaniu dorocznym Stowarzyszenia dla leczenia umysłowo chorých przytoczył smutne liczby. Stwierdził mianowicie, że jednym z najważniejszych i najpilniejszych zadań świata lekarskiego jest przesilenie choroby coraz bardziej szerzącej się chorobie niedorozwoju umysłowego, albowiem faktem jest, równie przynębiającym jak dziwnym, że w samej tylko Anglii znajduje się 200,000 idyotów! Inny znawca specjalista, dr. Dickinson, dowodził, że ten niezwykły kontyngent przypisać należy nadzwyczajnej płodności kobiet, upośledzonych umysłowo, na poparcie czego przytoczył historię choroby 16 pacjentek, które przed przybyciem do szpitala, a częściowo i po chwilowej poprawie zdrowia wydały na świat 116 dzieci idyotów.

Najskuteczniejszym sposobem zwalczania choroby, według tego samego referenta, jest wdrażanie tych nieszczęśliwych ludzi do systematycznej pracy i o ile się da do logicznego myślenia w specjalnych i umiejętnie prowadzonych koloniach. Zauważono bowiem,

że bezczynność jest niechybnym rozsadnikiem wszelkiego rodzaju zbrodni umysłowych, czego dowodem długoletni więźniowie, stale popadający w idyotyizm.

— Kosztowne bukiety.

Reporter angielskiego „Timesa” podaje interesujące szczegóły rozmowy, jaką prowadził z jednym z pierwszorzędnych handlarzy kwiatów w Londynie.

„Dzisiaj r.żna mieć bukiet w cenie od 5 do 10,000 franków i wyżej, naturalnie o wartości bukietu nie stanowią jednakże kwiaty; lwią część ceny pochłaniają kosztowne wazy i naczynie, a przede wszystkim „ukryte skarby”.

Niedawno, tak opowiada ów handlarz — przyszedł do mego sklepu pewien pan i zamówił bukiet za 100 franków, lecz za warunek konieczny postawił, aby bukiet wzięto w jego obecność. Oczywiście zgodziłem się na to, a przywołany ogrodnik zabrał się do roboty. W czasie tejże pan ów wyciągnął z kieszeni jakiś kosztowny klejnot, kryjąc go między kwiecie. Za chwilę bukiet był gotów, lecz wartość jego podskoczyła z kwoty 100 fr. na przeszło 10,000 fr. — Innym razem jeden z tutejszych milionerów obstarował — skromny zresztą bukiet — lecz zato

ukrył misternie w formie kwiecia zwinięte 25 banknotów po 500 funtów, przeznaczając ten bukiet jako podarek imieninowy swej córce.

— Jak Japonki łowią mężów?

Zwyczaj europejskie zakorzeniają się coraz więcej w Japonii, mianowicie wszystko co praktyczne, starają się Japończycy sobie przyswoić. Nawet zakorzenie już u nas zwyczaj szukania męża za pomocą ogłoszeń w gazetach Japonki uznają za rzecz wcale niezłą i jest on przez nie dość często praktykowany. Tylko piękne córki Japonii zupełnie inaczej biorą się tam do dzieła, niż nasze kandydatki do stanu małżeńskiego, Japonka ogłasza: „Jestem kobieta piękna i młoda, i pięć moją jest delikatna, jak kwiat wiśni. Twarz moja jest podobna do tchnienia poranka, o kształcie młodego orzecha. Oczy moje, cudnie piwne, świecą się jak porwane drzewo, a są pokryte pod dwiema owalnemi powiekami, które kształtem przypominają słodka migdały. Delikatności moich rąk nie przyćmi nawet kwiat chryzantemu, a ciało moje jest tak jasne, jak wschodzący księżyc. Dłonie i stopy moje są najdrobniejsze w całej Jokohamie, a paznokcie błyszczą jak powierzchnia mraza wśród ciszy. Męża pragnę uszczę-

śliwić, pragnę mu służyć, a on będzie moim panem. Będę go pielęgnowała jak kwiat, śpiewać mu jego najulubieńsze piosnki i głaskać jego oczoskoro będzie znany. Ku mężowi w dzień skierowana cała moja tęsknota”.

— Dzikie obyczaje.

Piszą z Odessy o niezwykłych warunkach, w jakich została zaofiarowana pewna fundacja:

Bogaty właściciel ziemski, Capon-Kilczak, mieszkający w Kamracach benderskiego powiatu, zgodził się oświadczyć znaczącą sumę na zbudowanie, urządzenie i utrzymanie gimnazjum żeńskiego, jeżeli miejscowy naczelnik ziemski wiasnorośnie skosi i pół dziesięć łośwa. Naczelnik zgodził się na tę dziwą propozycję. Obecnie już spełnił życzenie dzawaka, tak że do przyszłego roku powinno stać w Kamracie żeńskie gimnazjum.

Popierajcie przemysł krajowy.

SKŁAD FABRYCZNY
T-wa „Prowodnik“
w RYDZIE.
w Częstochowie, Teatralna 13. Tel. № 1.
Wyroby techniczne
Gumowe i Azbestowe
do wszelkich gałęzi przemysłu
Obrać gumowe
do kół powozowych
Bandaże, Osie, Resory
OPONY do samochodów i rowerów.
Weże gumowe i parciane
Obcasy gumowe.

Zakład Ogrodniczy
S. JASTRZĘBSKIEGO
Aleja № 16, Telefonu № 65
w Częstochowie.
NA WYSTAWIE w pawilonie głównym, w kabine „№ 123, sprzedaw kwiatów ciętych i do niskowych. Zamówienia na bukiety i dekoracje.

Wotory
Lokomobile
Masz. parow.
T. Rychter Warszawa, Okopowa 21.

Piwo i porter
z browarów
C. STRYCKI w Rydze
poleca **P. Flomiński**
ul. Teatralna 8, telef. 33.
Tamtę wielki zapas **LOBU** sprzedaw na wozy i pudy.

Kraków Zakład wodolecznicy i sanatorium spec. chorób nerwowych D-ra Kupczyka—ul. Szajskiego. 496—2—1

W. Rund i T. Mierzejewski
Warszawa—Praga. Inżynierska № 5.
Telefon 146-94.
Filija: Marja-Regina, Marszałkowska 61. Tel. 135-00
Zawiadamiają Sz. P. Inżynierów, Budowniczych, Architektów i t. p., że wykonywają kopiowanie rysunków technicznych na papierach światłoczułych, pozytywów i negatywów własnego wyrobu. Sprzedają detalizacja i hurtowa pap. oraz światłoczułych oraz **należących angielskich ka-lek** płóciennych „IMPERIAL“, „VELLUM“ i „RELIANCE“ po cenach najniższych.
Zakład pozostają pod kierunkiem specjalistów inżynierów chemików.

Z dniem 8-ym lipca otworzyłem w Warszawie przy ul. Chmielna 64
BIURO MELIORACYJNE
Drenowanie polostawów i torfiarń, dociągów i analog. wznianych, murywanbyh i syst. HEAUBIQUE. Budowa dróg i jelek leśnych i dojazdowych różnych systemów. Budowa cegielni o ciągłym palenisku dla wypalania szachków, dachówek i cegieł. Stosownie do upoważnienia Dyrekcji Głównej Tow. Kred. Ziemińskiej z dnia 15 (28 maja) № 8325). P. P. Klienci na zasadzie nich projektów mogą otrzymać nowe pożyczki melioracyjne.
Wacław Rzepecki, inżynier. Upoważ. Technik Melioracyjny.

Egzystuje od 1861 roku
Fabryka Organów Jana Szymańskiego
przeniesioną została z pod № 14
na **Chłodną № 10** w Warszawie.

CEGLA
Z PIASEK I CEMENTU
DACHÓWKA
MASZYNY
DRENY
J. ZABOZRZECKI & KA
WARSZAWA-ZIELNA 6

VICHY
Wypitracie się zamianą swymi wodami i dohladnie okieścić źródło
VICHY CÉLESTINS
VICHY GRANDE GRILLE
VICHY HOPITAL
Choroby Nerek Pęcherza i Zółdaka.
Choroby Wątroby i Przyrzędu Zółciowego.
Choroby Kanatów Trawienia Zółdaka, Kiszek.

„ARYSTOKRATYNA“
Mydło, krem i proszek.
Odmznaczona na wystawie lankarzy i przyrodników w Lwowie medalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznie i orzeźwiająco, już po krótkim użyciu—staje się pięć lśniąco biała i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.
Pięgi, zmarzszki, wągry, zółte plamy „Arystokratyna“ usuwa po kilkorazem użyciu.
Żądać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie aptecznym
Wacława ORZEŁ
w Częstochowie, III Aleja № 48.

PRODUKTA Z SOLI NATURALNEJ DOBYWANEJ Z WODY
VICHY
ÉTOILE RZĄDU FRANCUSZKIEGO
PASTILLES VICHY-ÉTAT 2 lub 3 po każdym jedzeniu ułatwiają trawienie.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dla preparowania samemu wody alkalicznej i gazowej.

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują: Kantor własny -- Częstochowa Aleja 11 Nr. 38 — kiosk „Świtacz” na Wystawie, w Zawierciu księgarnia p. K. Lębke i S-ka, w Dąbrowie p. Jan Dziekan, w Rakowie p. Leon Piotrowski, w Warszawie p. F. Syrewicz.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednosztywny lub jego miejsce: przed tekstem kop. 30, po tekście k. 10, obok tekstu (nadestane) k. 50, nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wiersz.
Redaktor Z. TRZEBIŃSKI. Drukarnia F. D. Wilkoszowskiego w Częstochowie. Wydawca A. SIENICKI.